

Suvestinė redakcija nuo 2023-05-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [110-5606](#), i. k. 112203NISAK0001-182

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL CENTRALIZUOTOS PREKYBOS BIOKURU TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2012 m. rugsėjo 20 d. Nr. 1-182
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo (Žin., 2012, Nr. [63-3164](#)) 7 straipsnio 1 punktu:

1. T v i r t i n u Centralizuotos prekybos biokuru taisykles (pridedama).
2. Neteko galios nuo 2015-05-20

Punkto naikinimas:

Nr. [1-125](#), 2015-05-18, paskelbta TAR 2015-05-19, i. k. 2015-07603

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1-182
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2023 m. balandžio 28 d. įsakymo Nr. 1-133
redakcija)

CENRTRALIZUOTOS PREKYBOS BIOKURU TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Centralizuotos prekybos biokuru taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja centralizuotą prekybą biokuru Lietuvos Respublikos energijos išteklių biržoje.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatomis.

3. Šių Taisyklių tikslas – sudaryti teises ir organizacines sąlygas centralizuotai prekybai biokuru vystyti, suteikiant alternatyvią galimybę asmenims prekiauti biokuru skaidrioje ir konkurencingoje energijos išteklių biržoje.

4. Taisyklėse įtvirtinta tvarka *mutatis mutandis* taikoma biomasės ir (ar) biokuro rezervo įsigijimui biržoje.

5. Taisyklės yra privalomos visiems asmenims, parduodantiems ir (ar) perkantiems biokurą energijos išteklių biržoje (toliau – ir birža). Energijos išteklių biržoje dalyvaujantys biokuro pirkėjai ir pardavėjai (toliau kartu – biržos dalyviai, atskirai – biržos dalyvis) laikosi Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytų ūkinės veiklos reikalavimų.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1 **Biokuro produktai** – vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintame energijos išteklių biržos reglamente (toliau - Reglamentas) nustatyta tvarka energijos išteklių biržos operatoriaus parinktų rūšių tam tikrų savybių biokuras, kuriuo prekiaujama energijos išteklių biržoje.

6.2. **Biokuro produkto pirkėjas** (toliau – pirkėjas) – biržos dalyvis, teikiantis pavedimą įsigyti biokuro produktą.

6.3. **Biokuro produkto pardavėjas** (toliau – pardavėjas) – biržos dalyvis, teikiantis pavedimą parduoti nustatytą kiekį biokuro produkto.

6.4. **Biokuro produktų žaliavos** (toliau – žaliavos) – žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų biomasė, medienos ir kitų pramonės šakų šalutiniai produktai, naudojami biokuro produktų gamyboje.

6.5. **Biokuro produktų ar jų žaliavų partija** (toliau – partija) – pagal biokuro produktų pirkimo–pardavimo sutartį per apskaitos dokumento ataskaitinį laikotarpį pristatytų biokuro produktų ar jų žaliavų kiekis.

6.6. **Pavedimas** – teisiškai saistantis biržos dalyvio per prekybos sistemą ar ryšio priemonėmis teikiamas nurodymas biržos dalyvio nustatytomis sąlygomis ir jo sąskaita pirkti arba parduoti biokuro produktus.

6.7. **Pirmoji biokuro produktų žaliavų susidarymo vieta** – patalpa ir (ar) teritorija, kurioje susidaro biokuro produktų žaliavos, ar vieta, kurioje pirminis biokuro produktų žaliavų gamintojas jas gamina.

6.8. **Prekybos biokuru sistema** – energijos išteklių biržos operatoriaus administruojama centralizuota elektroninė sistema, kurioje suderinami biržos dalyvių ketinimai pirkti ir parduoti biokuro produktus, lemiantys sutarčių dėl biokuro produktų pirkimo–pardavimo sudarymą.

6.9. **Biokuro produktų ir (ar) jų žaliavų sandėlis ir (ar) aikštelė** (toliau – sandėlis ir (ar) aikštelė) – patalpa ir (ar) teritorija, kurioje laikomi, perdirbami ir (ar) maišomi biokuro produktai ir (ar) jų žaliavos.

6.10. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme ir Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme.

II SKYRIUS

CENTRALIZUOTOS PREKYBOS BIOKURU SISTEMA

7. Centralizuota prekyba biokuro produktais yra vykdoma vadovaujantis šiais principais:

- 7.1. sąžiningos konkurencijos rinkoje skatinimo ir koncentracijos mažinimo;
- 7.2. patikimumo, sąžiningumo;
- 7.3. biokuro rinkos dalyvių lygiateisiškumo;
- 7.4. rinkos informacijos skaidrumo;
- 7.5. skaidrios kainodaros užtikrinimo.

8. Centralizuota prekyba biokuro produktais energijos išteklių biržoje vykdoma ir biokuro produktų pirkimo–pardavimo sutartys (toliau – pirkimo–pardavimo sutartys, sutartis) sudaromos pasinaudojus prekybos biokuru sistema vadovaujantis Energijos išteklių rinkos įstatymu, Taisyklėmis ir Reglamentu (toliau – Reglamentas).

9. Biržoje įsigyto biokuro produktų pristatymo regionas yra Europos Sąjungos valstybė narė.

10. Prekyba biokuro produktais prekybos biokuru sistemoje, biržos dalyvių teisės ir pareigos vykdant prekybą bei atsiskaitymus už biržoje sudarytas pirkimo–pardavimo sutartis bei jų sudarymo tvarka yra detalizuojama Reglamente. Reglamentas turi užtikrinti, kad centralizuota prekyba biokuro produktais energijos išteklių biržoje vyktų sąžiningai, skaidriai, sklandžiai ir efektyviai bei vadovaujantis lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principais.

11. Reglamentas nustato:

- 11.1. biržos dalyviams keliamus reikalavimus, biržos dalyvių priėmimo ir pašalinimo sąlygas bei tvarką;
- 11.2. biokuro produktų įtraukimo į biržos prekybos sąrašus ir išbraukimo iš jų sąlygas, tvarką ir terminus;
- 11.3. centralizuotos prekybos biokuro produktais energijos išteklių biržoje tvarką;
- 11.4. prekybos organizavimo laiką;
- 11.5. pavedimų pateikimo, koregavimo, atšaukimo tvarką;
- 11.6. prekiaujamų biokuro produktų kainos nustatymo ir galutinės pavedimo kainos apskaičiavimo tvarką;
- 11.7. pristatymo laikotarpius;
- 11.8. atsiskaitymo už biržoje sudarytas pirkimo–pardavimo sutartis sąlygas ir tvarką;
- 11.9. biržos dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės, jų dydžius, pateikimo ir grąžinimo tvarką;
- 11.10. biržos dalyvių teises ir pareigas;
- 11.11. biržos dalyviams taikomų įmokų nustatymo ir skelbimo tvarką;
- 11.12. energijos išteklių biržos operatoriaus (toliau – biržos operatorius) tarpininkavimo, sprendžiant pirkimo–pardavimo sutarties šalių ginčus ir nesutarimus, tvarką;
- 11.13. atsakomybę už Reglamento pažeidimus;
- 11.14. kitas prekybos biržoje sąlygas, kurios privalomos visiems biržos dalyviams.

III SKYRIUS

CENTRALIZUOTOS PREKYBOS BIOKURU ORGANIZAVIMAS

BIRŽOS DALYVIAI

12. Prekiauti biokuro produktais energijos išteklių biržoje gali tik energijos išteklių biržos dalyviai.

13. Biržos dalyviais gali tapti asmenys, sudarę su biržos operatoriumi energijos išteklių biržos dalyvio, prekybos sistemos naudotojo ir energijos išteklių duomenų valdymo sistemos naudotojo sutartį (toliau – dalyvio sutartis). Dalyvio sutarties standartinės sąlygos yra skelbiamos biržos operatoriaus interneto svetainėje.

14. Biržos dalyviais gali tapti tik asmenys, pateikę biržos operatoriaus reikalaujamą ir Reglamente nustatytą informaciją, turintys pakankamus finansinius, technologinius ir (arba) logistikos išteklius iš prekybos biržoje kylantiems įsipareigojimams įvykdyti ir atitinkantys kitus Reglamente nustatytus reikalavimus. Biržos operatorius turi teisę atsisakyti sudaryti dalyvio sutartį su šių Taisyklių ir Reglamento reikalavimų neatitinkančiais asmenimis.

15. Biržos dalyvis turi teisę nutraukti dalyvio sutartį apie tai raštu informavęs biržos operatorių ne vėliau nei prieš 30 dienų. Dalyvio sutartis yra nutraukiama tik tuomet, jeigu biržos dalyvis iki dalyvio sutarties nutraukimo termino tinkamai yra įvykdęs visus savo įsipareigojimus, kylančius iš pirkimo–pardavimo sutarčių, kurių šalimi yra biržos dalyvis. Dalyvio sutarties nutraukimo dieną turi būti anuluoti visi sistemoje įregistruoti biržos dalyvio pavedimai.

16. Biržos operatorius, nustatęs, kad biržos dalyvis neatitinka biržos dalyviams Taisyklėse ir Reglamente keliamų reikalavimų, turi teisę nedelsdamas panaikinti, apriboti arba sustabdyti tokio biržos dalyvio prieigą dalyvauti biržoje.

BIOKURO PRODUKTAI, KURIAIS PREKIAUJAMA BIRŽOJE

17. Biržos operatorius parenka biokuro produktą, kuriais yra prekiaujama energijos išteklių biržoje, rūšis, toms rūšims tinkančias kokybines savybes ar kokybinių savybių ribas, kurias turi atitikti perkamas ir parduodamas biokuro produktas. Parinkdamas biokuro produktus, kuriais yra prekiaujama biržoje, biržos operatorius įvertina prekybos jais poreikį bei galimą likvidumą.

18. Prekyba biokuro produktais energijos išteklių biržoje vykdoma biržos operatoriaus parinktais energijos matavimo vienetais (MWh, GJ ar kitais). Biokuro produktų kokybės nustatymo ir apskaitos principus bei tvarką nustato Kietojo biokuro apskaitos taisyklės, patvirtintos energetikos ministro 2013 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1-185 „Dėl Kietojo biokuro apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Apskaitos taisyklės), arba, kiek tai neprieštarauja Apskaitos taisyklėms, biokuro tipinės tiekimo sąlygos, kurias rengia ir viešai savo interneto svetainėje skelbia biržos operatorius.

19. Pardavėjas užtikrina, kad parduodamame biokuro produkte nebūtų priemaišų, galinčių pakenkti degimo procesui bei katilinių ar elektrinių įrangai.

20. Biržos operatorius kiekvienam biržoje prekiaujamam biokuro produktui nustato pristatymo laikotarpį, per kurį pirkėjai priima, o pardavėjai pristato siūlomą pirkti ar parduoti biokuro produktą. Reglamente nustatyta tvarka biržos operatorius gali nustatyti minimalius ir maksimalius galimus biokuro produktų pristatymo laikotarpius.

21. Biržos operatorius parengia ir savo interneto svetainėje skelbia biokuro produktų pristatymo laikotarpių kalendorių ir prekybos kalendorių kiekvienam konkrečiam prekiaujamam biokuro produktui.

22. Energijos išteklių biržoje biokuro produktais prekiaujama tik būsimiems pristatymo laikotarpiams.

23. Biržos operatorius gali nustatyti pavedime nurodomo konkretaus biokuro produkto nedalomą kiekį. Biržos operatorius skelbia apie konkrečiam biokuro produktui nustatytą

nedalomą kiekį savo interneto svetainėje.

24. Konkrečiam biokuro produktui nustačius nedalomą biokuro produkto kiekį, biržos dalyviai gali teikti pavedimus pirkti ar parduoti tokį biokuro produktą tik nustatyto nedalomo biokuro produkto kiekio kartotiniais.

PAVEDIMŲ TEIKIMAS IR PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARČIŲ SUDARYMAS

25. Pavedimai sudaryti pirkimo–pardavimo sutartis teikiami ir pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos per biržos operatoriaus administruojamą prekybos sistemą.

26. Pavedimas, įvestas į prekybos sistemą, yra teisiškai saistantis biržos dalyvio pasiūlymas pavedime nurodytomis sąlygomis savo sąskaita įsigyti arba parduoti nurodytą biokuro produkto kiekį.

27. Biržos dalyviai gali įvesti, pakeisti arba atšaukti pavedimus Reglamente nustatyta tvarka ir terminais. Tais atvejais, kai prekybos biokuru sistema neveikia ar dėl techninių kliūčių biržos dalyviai negali prisijungti prie prekybos sistemos, biržos dalyvis gali kreiptis į biržos operatorių ir, biržos operatoriui pritarus, pateikti pavedimus pirkti ir (ar) parduoti biokuro produktus naudojantis ryšio priemonėmis.

28. Pirkėjo pavedimas reiškia, kad jis įsipareigoja įsigyti biokuro produktą su pristatymu į pirkėjo pavedime nurodytą vietą. Pardavėjo pavedimas parduoti reiškia, kad jis įsipareigoja parduoti ir pristatyti biokuro produktą į pirkėjo pavedime nurodytą vietą.

29. Teikdami pavedimus biržos dalyviai privalo nurodyti konkrečią vietą (adresą), iš kurios ir(ar) į kurią turės būti pristatomas biokuro produktas bei jo pristatymo įkainį. Pristatymo įkainis privalo būti apskaičiuotas vieno kilometro tikslumu. Pardavėjo galutinė pavedimo kaina apskaičiuojama prie pardavėjo pavedime nurodytos biokuro produkto kainos pridėdant biokuro produkto transportavimo kaštus. Transportavimo kaštai nustatomi pagal Reglamente nustatytą tvarką ir taisykles.

30. Biržos dalyviai, turintys kelias vietas, iš kurių ar į kurias gali būti pristatomas biokuro produktas, teikdami pavedimą privalo konkrečiai nurodyti tik vieną vietą, iš kurios ar į kurią turės būti faktiškai pristatomas nupirktas biokuro produktas. Biržos dalyvių pavedimai pirkti arba parduoti biokuro produktus gali būti įvykdomi pilnai arba iš dalies.

31. Biržos operatorius turi teisę nustatyti minimalų ir (ar) maksimalų pavedime pirkti ir (ar) parduoti nurodomą biokuro produkto kiekį.

32. Biržos operatorius turi teisę nustatyti prekiaujamų biokuro produktų kainų kitimo ribas, į kurias turi patekti teikiamų pavedimų kainos.

33. Prekybos biokuru sistema Reglamente nustatyta tvarka ir terminais suderina biržos dalyvių pavedimus pirkti ir parduoti biokuro produktus. Suderintų biržos dalyvių pavedimų pagrindu yra sudaromos dvišalės pirkimo–pardavimo sutartys. Galutinė pirkimo–pardavimo sutarties kaina nustatoma Reglamente nustatyta tvarka.

34. Standartines dvišalių pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas rengia ir savo interneto svetainėje skelbia biržos operatorius. Dvišalėse pirkimo–pardavimo sutartyse nustatomos šios sąlygos: biokuro produkto pristatymo laikotarpis, pristatymo ir išvežimo vietos, biokuro produktas, sandorio kaina, šalių įsipareigojimai ir teisės, ginčų sprendimo tvarka.

35. Prekybos biokuru sistemai pilnai įvykdžius biržos dalyvio pavedimą, jis yra pašalinamas iš prekybos sistemos. Jei biržos dalyvio pavedimas įvykdomas iš dalies, likusi pavedimo dalis lieka įregistruota prekybos sistemoje. Tokio pavedimo pateikimo laikas yra laikomas tokiu pačiu, koks buvo pradinio pavedimo pateikimo laikas.

36. Elektroninėje prekybos sistemoje sudarytų pirkimo–pardavimo sutarčių šalimis yra pripažįstami prekybos sistemos suderintus pavedimus pateikę pirkėjas ir pardavėjas. Pirkimo–pardavimo sutartis yra sudaroma elektronine forma naudojantis prekybos biokuru sistema. Visi biržos dalyvio pateikti pavedimai ir (ar) sudarytos pirkimo–pardavimo sutartys biržoje yra teisiškai įpareigojantys dalyvį. Teikiant pirkimo ir (ar) pardavimo pavedimus biržos dalyvių tapatybė nustatoma pagal biržos operatoriaus biržos dalyviui suteiktus identifikacinius

duomenis, kurie turi tokią pačią galią kaip biržos dalyvio parašas rašytiniame dokumente.

37. Biržos operatorius organizuoja atsiskaitymus už biržoje sudarytas pirkimo–pardavimo sutartis. Biržos operatorius turi teisę atsiskaitymų organizavimui pasitelkti finansų įstaigas.

38. Biržos operatorius turi teisę reikalauti biržos dalyvių pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones. Konkrečios prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių rūšys, jų pateikimo, grąžinimo ir panaudojimo tvarka ir sąlygos nustatomos Reglamente ir (ar) dalyvio sutartyje.

39. Biržos dalyviams taikomos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės gali būti diferencijuojamos atskiroms biržos dalyvių grupėms. Biržos dalyvių skirstymo į grupes kriterijai nustatomi Reglamente. Prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės nediskriminaciniais pagrindais turi būti taikomos visiems tos pačios grupės biržos dalyviams.

40. Pateiktos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės yra naudojamos biržos dalyvių nuostoliams, patirtiems dėl kitos pirkimo–pardavimo sutarties šalies nevykdomų ar netinkamai vykdomų prisiimtų įsipareigojimų, atlyginti. Nuostoliai atlyginami iš biržos dalyvio, nevykdančio ar netinkamai vykdančio prisiimtus įsipareigojimus, pateiktų prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių. Nukentėjusios sutarties šalies nuostoliai, viršijantys pateiktų kaltosios šalies prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių sumą, gali būti išieškoti iš kaltosios šalies teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Pirkimo–pardavimo sutarties šalių ginčai ir nesutarimai sprendžiami derybų būdu tarpininkaujant biržos operatoriumi Reglamente nustatyta tvarka. Sutarties šalims nepasiekus susitarimo ilgiau kaip 30 dienų nuo derybų inicijavimo dienos, ginčai ir nesutarimai galutinai sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

BIOKURO ATITIKTIES TVARUMO IR IŠMETAMŲJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO SUMAŽĖJIMO KRITERIJAMS UŽTIKRINIMAS PAGAL SAVANORIŠKĄ NACIONALINĘ SCHEMĄ

NACIONALINĖS SCHEMOS TAIKymo APIMTIS

42. Pagal savanorišką nacionalinę schemą atitiktis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytiems tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams (toliau kartu – tvarumo kriterijai) gali būti patvirtinama pagal:

42.1. biržoje sudarytus sandorius;

42.2. tiesiogiai sudarytus dvišalius sandorius, kurie prieš jų vykdymo pradžią yra deklaruoti biržoje ir jų vykdymo procesas administruojamas naudojantis biržos duomenų valdymo sistemos funkcionalumais.

43. Pagal savanorišką nacionalinę schemą atitiktis tvarumo kriterijams gali būti patvirtinama medienos skiedrų ar medienos skiedrų ir medienos pramonės šalutinių produktų mišinio biokuroi (toliau šiame skyriuje visi kartu – biokuras), atitinkančiam šiuos reikalavimus:

43.1. tik pagamintam iš žaliavų, iš kurių pagaminto ir naudojamo biokuro (iki jo pavertimo elektros energija, šiluma ir vėsoma) išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis neviršija 13,5 g CO₂ekv/MJ;

43.2. kurį naudojant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas elektros energijos gamybai yra ne mažesnis kaip 70 proc.;

43.3. pagamintam tik iš tokių žaliavų ir tokiu būdu, dėl kurių neįvyksta žemės, kurioje gautos žaliavos, naudojimo pakeitimas. Šis papunktis netaikomas, jeigu duomenys apie biokuro atitiktį tvarumo kriterijams yra pateikiami pagal Taisyklių 68 punktą (pateikiamas sertifikatas su nurodyta išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio verte) ir biokuras atitinka Taisyklių 43.1 papunkčio reikalavimus;

43.4. biokuro, pagaminto iš miško biomasės, ir (ar) jo gamybai naudojamos miško biomasės importo atveju – importuotam tik iš šalių, atitinkančių Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio 10 dalies reikalavimus. Tokių šalių nebaigtinį sąrašą biržos operatorius skelbia savo interneto svetainėje.

44. Biržos dalyvis, dalyvaudamas savanoriškoje nacionalinėje schemoje, biržos operatoriumi pateikia informaciją:

44.1. apie perkamo ar parduodamo biokuro ar žaliavos atitiktį tvarumo kriterijams;

44.2. kad žaliavos nėra tikslingai pakeistos ar išmestos, kad žaliava ir biokuro partija arba jos dalis galėtų tapti šalutiniais produktais;

44.3. reikalingą biokuro ir lyginamojo iškastinio kuro panaudojimo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikiui apskaičiuoti pagal Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus, biomasės kurą ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklės, patvirtintas aplinkos ministro 2011 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. D1-2 „Dėl Gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Apskaičiavimo taisyklės);

44.4. naudojamą masės balanso sistemoje.

TVARUMO KRITERIJŲ UŽTIKRINIMAS

45. Siekiant pagrįsti parduodamo biokuro ir jo gamybai naudotų žaliavų atitiktį tvarumo kriterijams, biržos dalyviai, tiekiantys biokuro produktus, privalo pateikti biržos operatoriaus valdomoje duomenų valdymo sistemoje žemiau nurodytus duomenis apie biokuro gamybai naudotas žaliavas iki pirmosios žaliavų susidarymo vietos:

45.1. kai tiekiamas pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką nacionalinę arba tarptautinę schemą sertifikuotas biokuras ar jo gamybai naudotos žaliavos – sertifikuoto biržos dalyvio turimo sertifikato duomenis ir apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas šio biokuro arba žaliavų pirkimas–pardavimas, datą, seriją, numerį bei apskaitos dokumente nurodyto biokuro arba žaliavos kiekį ir pateikti šio apskaitos dokumento kopiją;

45.2. kai tiekiamas pagal biržos operatoriaus sprendimu pripažintą kitos šalies savanorišką nacionalinę schemą arba tarptautinę miškų ūkio valdymo sertifikavimo schemą (FSC, PEFC ir kt.) sertifikuotas biokuras ar jo gamybai naudotos žaliavos – atitinkamo sertifikato duomenis ir apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas šio biokuro arba žaliavų pirkimas–pardavimas, datą, seriją, numerį ir apskaitos dokumente nurodytą biokuro arba žaliavos kiekį ir pateikti šio apskaitos dokumento kopiją;

45.3. duomenis pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą ir jį įgyvendinančius teisės aktus apie išduotą leidimą kirsti mišką arba pranešimą apie ketinimą kirsti mišką arba pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą kirtimo leidimą, kurio duomenis galima patikrinti biržos operatoriumi prieinamose duomenų bazėse, kurių duomenis pripažįsta biržos operatorius, ir apskaitos dokumentų, kuriais buvo įformintas šio biokuro ar jo gamybai naudotų žaliavų tiekimas, data, serija, numeris ir apskaitos dokumente nurodytas biokuro arba žaliavos kiekis. Jeigu biokurą arba žaliavą parduoda Lietuvos Respublikos valstybinio miško valdytojas, tokiu atveju gali būti pateikiami sandorio su valstybinio miško valdytoju duomenys arba valstybinio miško valdytojo deklaracija, kurios formą patvirtina ir viešai paskelbia biržos operatorius ir apskaitos dokumentų, kuriais buvo įformintas šio biokuro arba žaliavų tiekimas, data, serija, numeris ir apskaitos dokumente nurodytas biokuro arba žaliavos kiekis;

45.4. kai tiekiamos žemės ūkio paskirties žemėje susidariusios lietuviškos kilmės žemės ūkio žaliavos (trumpos rotacijos želdiniai) – žemės ar vietos, kurioje pirmą kartą susidarė ar buvo pagaminta žaliava, savininko, valdytojo ar naudotojo deklaracija, patvirtinančią, kad buvo laikytasi taikomų tvarumo reikalavimų, kurios formą patvirtina ir viešai paskelbia biržos operatorius, ir apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas žaliavos tiekimas, datą, seriją,

numerį ir sąskaitoje nurodytą žaliavos kiekį;

45.5. kai tiekiamas biokuras ar jo gamyboje naudojamos žaliavos iš medienos apdirbimo pramonės įmonių, registruotų Europos Sąjungos valstybėse narėse, – apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas biokuro arba žaliavos tiekimas, datą, seriją, numerį ir apskaitos dokumente nurodytą biokuro arba žaliavos kiekį ir kainą;

45.6. kai tiekiamos lietuviškos kilmės medienos biomasės liekanos, kurios nėra pagrindinis gamybos proceso tikslas, o susidaro siekiant išlaikyti žemės, kuri negali būti miško žemė, naudojimo paskirtį, iš inžinerinės infrastruktūros, melioruotos žemės ir melioracijos statinių, meteorologinių stebėjimų aikštelių, valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonų, kuriuose draudžiama sodinti želdinius (išskyrus žolinius augalus) ar sodinti medžius, arba iš miestų, miestelių, kaimų ir (ar) savivaldybių bendrojo naudojimo teritorijų (toliau kitos liekanos) – apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas biokuro arba žaliavos tiekimas, datą, seriją, numerį ir apskaitos dokumente nurodytą biokuro arba žaliavos kiekį ir kainą;

45.7. kartu su pateikiamais duomenimis turi būti nurodoma, ar biokuro partijos gamybos procese buvo pasinaudota Europos Sąjungos finansine parama, valstybės ar savivaldybės dotacija ar subsidija.

46. Apskaitos dokumento duomenų iki pirmosios biokuro produktų žaliavų susidarymo vietos pateikti neprivaloma, kai tiekiamos pagal Taisyklių 45.1 ir 45.2 papunkčiuose nurodytas schemas sertifikuotos žaliavos ar biokuras. Jeigu biržos dalyvis (pardavėjas) yra pirmosios biokuro produktų žaliavų susidarymo vietos savininkas, valdytojas ar naudotojas, vietoje apskaitos dokumentų galima pateikti žaliavų ar biokuro nuosavybę pagrindžiančius dokumentus.

47. Kartu su Taisyklių 45 punkte nurodytais duomenimis turi būti pateiktos ir apskaitos dokumentų kopijos, o apskaitos dokumento, kuriuo buvo įformintas biokuro arba žaliavos tiekimas, data negali būti senesnė nei 12 mėnesių nuo duomenų deklaravimo dienos.

48. Biržos dalyvis taip pat privalo pateikti duomenis biržos operatoriui apie išrašytus kreditinius apskaitos dokumentus, susijusius su anksčiau sistemoje deklaruotais apskaitos dokumentais.

49. Jeigu 10 proc. ir daugiau ataskaitinių metų biokuro arba žaliavų kiekio tiekimas buvo vykdomas ne kaip Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio objektas pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą ir dėl to nėra išrašomos PVM sąskaitos faktūros, o kiti apskaitos dokumentai, arba nėra pateikiamos apskaitos dokumentų kopijos pagal Taisyklių 47 punktą, biržos dalyvis, pasibaigus ataskaitiniams metams, privalo pateikti biržos operatoriui nepriklausomo finansų srities auditoriaus patvirtinimą dėl biržos dalyvio pateiktų apskaitos dokumentų pagal biržos operatoriaus parengtą ir biržos operatoriaus interneto svetainėje skelbiamą užduotį nepriklausomiems auditoriams atlikti sutartas procedūras. Tokia ataskaita privalo būti pateikta ne vėliau kaip iki kalendorinių metų, einančių po ataskaitinių metų, kovo 30 d.

50. Taisyklių 45.3–45.7 papunkčiuose nurodyti patvirtinimai ir (ar) deklaracijos turi būti pateikiami iki pirmojo žemės savininko, valdytojo ar naudotojo arba medienos ir kitų pramonės šakų šalutinių produktų susidarymo vietos.

51. Deklaruojant duomenis apie biokuro gamyboje panaudotas lietuviškos kilmės žemės ūkio paskirties žemėje susidariusias žemės ūkio žaliavas (Taisyklių 45.4 papunktis), privaloma nurodyti žaliavos susidarymo vietą, kurioje augo augalai, ir patvirtinti, kad žemė, kurioje augo augalai:

51.1. nėra labai didelės biologinės įvairovės, t. y. žemė, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau nebuvo taikomas vienas iš Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei yra taikomas žaliavų gavimo laikotarpiu, ar ne);

51.2. nėra didelių anglies sancaupų, t. y. žemė, kuriai 2008 m. sausio mėn. buvo taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio 5

dalyje nurodytų apibūdinimų. Ši nuostata netaikoma, jeigu žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikomas toks pat apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn. ir dėl žaliavų gavimo nepasikeičia šio žemės naudojimo paskirtis

51.3. 2008 m. sausio mėn. nebuvo durpynas, išskyrus atvejus, kai patvirtinama, kad žaliavai auginti ir nuimti nereikia sausinti anksčiau nenusausintos dirvos.

52. Deklaruojant duomenis apie medienos ir kitų pramonės šakų šalutinius produktus (Taisyklių 45.5 papunktis), tais atvejais, kai pagal pateiktus apskaitos dokumentų duomenis žaliavos kaina yra didesnė nei elektroninėje žaliavinės medienos ir (ar) miško kirtimo liekanų pardavimo sistemoje skelbiamų praėjusio mėnesio malkinės medienos sandorių biržos operatoriaus apskaičiuota ir skelbiama svertinė kaina – privaloma papildomai pateikti deklaraciją, kurios formą patvirtina ir viešai paskelbia biržos operatorius, kad žaliavos nėra tikslingai pakeistos ar išmestos, siekiant, kad žaliavos ir (ar) biokuro partija arba jos dalis galėtų tapti šalutiniais produktais.

53. Deklaruojant duomenis apie lietuviškos kilmės kitas liekanas (Taisyklių 45.6 papunktis), privaloma nurodyti žemės naudojimo paskirtį ar apsaugos zoną ir tikslią kitų liekanų susidarymo vietą, kurioje augo augalai arba susidarė kitos liekanos.

54. Biržos dalyviai privalo 5 metus saugoti pagal Taisyklių 45–53 punktus duomenų valdymo sistemoje pateiktus duomenis patvirtinančius dokumentus ir juos pateikti biržos operatoriumi ar įgaliotų institucijų atstovams patikrinimo metu.

55. Biržos operatorius iki kiekvienų kalendorinių metų balandžio 30 d. įvertina pasirinktas populiariausias rinkoje biokuro ar žaliavų importo šalis, ar jos atitinka Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnio 10 dalies kriterijus ir tokių šalių sąrašą paskelbia biržos operatoriaus interneto svetainėje. Biokuras, pagamintas iš miško biomasės, ar miško biomasės žaliavos pripažįstamos atitinkančiomis nurodytus kriterijus, jeigu jų kilmės šalis patenka į minėtą biržos operatoriaus paskelbtą sąrašą biokuro ar žaliavų įsigijimo momentu. Biokuro ar žaliavų įsigijimo momentu laikoma apskaitos dokumento išrašymo data. Biržos dalyviai turi teisę prašyti biržos operatoriaus pagal šio papunkčio kriterijus įvertinti ir kitas šalis bei atitinkamai atnaujinti skelbiamą šalių sąrašą.

MASĖS BALANSO SISTEMA

56. Biržos dalyviai, užtikrindami masės balanso sistemą, turi vadovautis Apskaitos taisyklėmis ir šiose Taisyklėse nustatytais principais.

57. Masės balansas vykdomas:

57.1. biokuro tiekimo galutiniam biokuro naudotojui atveju – tonomis naudojamosios masės (t) ir energijos matavimo vienetais (MWh);

57.2. žaliavų kaupimo pirmosiose biokuro produktų žaliavų susidarymo vietose ir sandėliuose ir (ar) aikštelėse – tūrio matavimo vienetais (erdmetriais (erdm), kietmetriais (ktm)).

58. Per 30 dienų nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, biržos dalyvis (pardavėjas) privalo deklaruoti tvarumo kriterijus patvirtinančius duomenis duomenų valdymo sistemoje ir užtikrinti, kad:

58.1. pirmojoje biokuro produktų žaliavų susidarymo vietoje, sandėlyje ir (ar) aikštelėje deklaruotas biokuro ar žaliavų kiekis būtų didesnis arba lygus per ataskaitinį laikotarpį pagal biržoje sudarytas pirkimo–pardavimo sutartis pristatyto biokuro kiekį atitinkančiam žaliavų kiekiui;

58.2. į kiekvieną biokuro ar žaliavų partiją būtų atsižvelgiama tik vieną kartą.

59. Ataskaitinio laikotarpio trukmė yra:

59.1. pardavėjui pristatant biokurą pirkėjui pagal biržoje sudarytą pirkimo–pardavimo sutartį – kalendorinis mėnuo;

59.2. sandėlyje ir (ar) aikštelėje laikomam, perdirbamam ir (ar) maišomam biokurui ar žaliavoms – kalendorinis ketvirtis;

59.3. pirmojoje biokuro produktų žaliavų susidarymo vietoje gaminamam biokurui ar susidariusiai žaliavai – kalendorinis ketvirtis.

60. Biržos dalyviui sandėlyje ir (ar) aikštelėje ataskaitiniu laikotarpiu leidžiama maišyti skirtingus tvarumo kriterijus atitinkančio biokuro ar žaliavų partijas, kurie iš sandėlio ir (ar) aikštelės yra išvežami ar panaudojami vadovaujantis Apskaitos taisyklėse nustatytu FIFO metodu.

61. Biokuro ar žaliavos partija yra nustatoma pagal Taisyklių 45 punkte nurodytus apskaitos dokumentus ir (ar) sertifikatą, kuriuose turi būti nurodyta:

61.1. tiekiamas biokuras ar žaliava;

61.2. biokuro gamyboje panaudotos žaliavos ar tiekiamos žaliavos rūšis pagal Taisyklių 65 punktą;

61.3. kilmės šalis;

61.4. jeigu teikiamas sertifikuotas biokuras ar žaliava pagal Taisyklių 45.1 ar 45.2 papunkčius, nurodoma sertifikavimo schema ir sertifikato numeris.

62. Siekiant užtikrinti masės balanso sistemą sandėlyje ir (ar) aikštelėje, kurie nėra pirmoji biokuro produktų žaliavų susidarymo vieta, biržos dalyvis privalo pagal Apskaitos taisyklės inventorizuoti sandėlyje ir (ar) aikštelėje esantį biokurą ar žaliavas:

62.1. biokuras ir žaliavos išskiriamos atskirai;

62.2. Biokuras ir žaliavos be kilmės ir rūšies informacijos ir (ar) tvarumo kriterijų neatitinkantis biokuras ir žaliavos deklaruojami nurodant bendrą kiekį;

62.3. atlikęs inventORIZACIJĄ, biržos dalyvis biržos operatoriaus duomenų valdymo sistemoje per 30 darbo dienų nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos pateikia sandėlio ir (ar) aikštelės biokuro ir žaliavų judėjimo ir likučių duomenis;

62.4. biržos dalyvis (pirkėjas), išskyrus šilumos tiekėjus, elektros energijos gamintojus, šilumos aukciono dalyvius ir bendrus šilumos ir elektros energijos gamintojus, kurių priežiūrą vykdo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, kartu privalo pateikti ir biokuro judėjimo ir likučių sandėlyje ir (ar) aikštelėje apskaitos akto kopiją;

62.5. laikotarpio pabaigoje biokuro ar žaliavų inventorizavimo paklaida neturi viršyti ± 10 proc. nuo praeito ataskaitinio laikotarpio pabaigos likučio, gauto kiekio, sunaudoto kiekio ir perduoto kiekio sumos.

63. Siekiant užtikrinti masės balanso sistemą nuo žaliavos auginimo ir (ar) surinkimo iki biokuro pristatymo pagal biržoje sudarytą sandorį, biržos operatorius, atsižvelgdamas į Apskaitos taisyklėse nustatytą biokuro (su žieve) tankį, Valstybinės miškų tarnybos skelbiamus duomenis apie Lietuvoje vidutiniškai per metus iškertamų medžių rūšių tūrį, biokuro drėgnį ir kitus biržos operatoriaus gaunamus duomenis, Prekybos biokuro produktais sąlygose nustato žaliavų perskaičiavimo iš biokuro naudojamosios masės tonų (t) į tūrio matavimo vienetų (erdmetrius, kietmetrius) perskaičiavimo koeficientus. Perskaičiuojant žaliavų kiekį iš erdmetrių į kietmetrius yra taikomi Apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 631 „Dėl apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti glaudumo koeficientai.

ATITIKTIES PATVIRTINIMAS IR IŠMETAMŲJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO SUMAŽĖJIMO APSKAIČIAVIMAS

64. Biržos operatorius apskaičiuoja gaminant ir naudojant biokurą ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį naudodamas Taisyklių 1 priede nurodytas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išskaidytas numatytąsias vertes.

65. Biokuro gamyboje naudojamos žaliavos skirstomos į:

65.1. miško kirtimo liekanas;

65.2. trumpos rotacijos želdinius (tręštos tuopos);

65.3. trumpos rotacijos želdinius (netręštos tuopos);

65.4. kamieninę medieną;

65.5. medienos apdirbimo pramonės šalutinius produktus (liekanas);

65.6. kitas liekanas.

66. Transportavimo atstumą biržos operatorius:

66.1. nustato kaip atstumą tarp biokuro gamyboje panaudotos žaliavos kilmės šalies teritorijos labiausiai nutolusio taško ir Lietuvos teritorijos labiausiai nutolusio taško nuo šios šalies, neatsižvelgdamas į faktines transportavimo ir (ar) skirstymo vertes;

66.2. paskelbia transportavimo atstumą iki atitinkamos kilmės šalies sąrašą biržos operatoriaus interneto svetainėje. Biržos dalyvis, pateikęs sudarytą biokuro ar žaliavų pirkimo–pardavimo sutartį, kurios kilmės šalies atstumo iki Lietuvos biržos operatorius nėra įvertinęs, turi teisę prašyti biržos operatoriaus įvertinti atstumą iš šios kilmės šalies ir atnaujinti skelbiamą sąrašą.

67. Biržos operatorius, įvertinęs Taisyklių 65 punkte nurodytos žaliavos rūšį ir pagal Taisyklių 66 punktą nustatytą atstumą, pagal Taisyklių 1 priede nurodytas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išskaidytas numatytąsias vertes, biržos dalyviams pateikia biokuro partijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biokurą iki jos pavertimo elektros energija, šiluma ir vėsuma, kiekį. Apskaičiuojant šį kiekį nėra atsižvelgiama į:

67.1. išmetamųjų teršalų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo paskirties keitimu, kiekį per metus pagal Taisyklių 43.3 papunktį;

67.2. išmetamo teršalų kiekio sumažėjimą dėl anglies kaupimosi dirvožemyje taikant gerąją žemės ūkio praktiką ir mėšlo tvarkymo metodus;

67.3. išmetamo teršalų kiekio sumažėjimą dėl CO₂ surinkimo ir geologinio saugojimo;

67.4. išmetamo teršalų kiekio sumažėjimą dėl CO₂ surinkimo ir pakeitimo;

67.5. jeigu biokuro gamyboje buvo panaudotos Taisyklių 65.6 papunktyje nurodytos liekanos, laikoma, kad yra panaudota Taisyklių 65.5 papunktyje nurodyti šalutiniai produktai (liekanos).

68. Biržos dalyviui papildomai pateikus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo faktinę vertę pagal Taisyklių 61.4 papunktį, naudojant biokurą, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas taip pat gali būti apskaičiuojamas pagal Apskaičiavimo taisyklių 7 priedą.

SAVANORIŠKOS NACIONALINĖS SCHEMOS PRIEŽIŪRA

69. Savanoriškos nacionalinės schemos priežiūros sistema grindžiama rizikos vertinimu ir apima visą gamybos ir tiekimo grandinę – nuo žaliavos auginimo ir (ar) surinkimo iki biokuro sunaudojimo. Šiuo tikslu biržos operatorius vykdo nuolatinę biržos dalyvių pateiktų duomenų priežiūrą ir stebėseną:

69.1. tikrina ar biržos dalyvis yra sertifikuotas pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintos savanoriškos tarptautinės schemos ir (ar) tarptautinės miškų ūkio valdymo organizacijos, kurios miško naudojimo, atkūrimo ir apsaugos reikalavimai nustatyti vadovaujantis tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, sertifikata;

69.2. vertina pateiktų leidimų kirsti mišką arba pranešimų apie ketinimą kirsti mišką duomenis su Aplinkosaugos leidimų informacinės sistemos duomenimis arba kitos Europos Sąjungos valstybės narės biržos operatoriumi prieinamos duomenų bazės duomenimis;

69.3. vertina pateiktų apskaitos dokumentų duomenis su PVM sąskaitų faktūrų registru duomenimis ar pagal Taisyklių 49 punktą pateiktų užduočių nepriklausomiems auditoriams atlikti sutartas procedūras duomenimis;

69.4. vertina biržos dalyvių pateiktų deklaracijų duomenis su kitais, pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 39⁵ straipsnio 3 dalies 3 punktą gaunamais, duomenimis;

69.5. užtikrina, kad biržos dalyviai, deklaruodami biokuro gamyboje reikalingų žaliavų

kiekį tūrio matavimo vienetais, laikytųsi Taisyklių 63 punkte nustatytą koeficientų.

70. Biržos operatorius Taisyklių 69 punkte nurodytu tikslu turi teisę:

70.1. tikrinti energijos išteklių biržos dalyvių pateiktos informacijos tikslumą ir patikimumą, imti ėminių arba matuoti biokuro ar žaliavos piltinį tūrį pagal Apskaitos taisykles arba įgalioti tai atlikti auditorius, audito įmones ar nepriklausomus medienos matuotojus;

70.2. užtikrinant atsekamumą, naudoti skirtingų biržos dalyvių biokuro ir (ar) žaliavos partijos masės balanso duomenis, aeronuotaukas, palydovinius vaizdus, žemėlapius, Nekilnojamojo turto registro ir (ar) kitų duomenų bazių duomenis;

70.3. reikalauti biržos dalyvių pateikti papildomą informaciją;

70.4. reikalauti biržos dalyvio tikrinti jam pateikiamo biokuro ir (ar) žaliavos atitikties tvarumo kriterijams duomenis, nurodytus Taisyklių 45 punkte, ir teikti šiuos duomenis biržos operatoriui;

70.5. naudoti iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos žaliavų gamintojo ar energijos išteklių biržos dalyvio atlikto audito duomenis ar pateiktą deklaraciją.

71. Biržos operatorius parengia metinę ataskaitą apie atskirų biokuro produktų atitiktį tvarumo kriterijams. Pagal biržos operatoriaus parengtą užduotį auditoriui ar audito įmonei, nepriklausomas auditorius ar audito įmonė atlieka biržos operatoriaus surinktos informacijos nepriklausomą auditą. Metinė ataskaita ir audito ataskaita yra skelbiamos biržos operatoriaus interneto svetainėje.

72. Biržos operatorius iki kiekvienų kalendorinių metų balandžio 30 d. Lietuvos energetikos agentūrai pateikia informaciją apie energijos išteklių biržoje biržos dalyvių pirko ir parduoto biokuro kiekius ir jo atitiktį tvarumo kriterijams.

V SKYRIUS INFORMACIJOS SKELBIMAS

73. Biržos operatorius savo interneto svetainėje ir (ar) prekybos sistemoje viešai skelbia šią informaciją:

73.1. apie jam pateiktus pavedimus dėl biržoje prekiaujamų biokuro produktų, neidentifikuojant pavedimus pateikusių biržos dalyvių;

73.2. apie po prekybos sesijos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo biržoje prekiaujamų biokuro produktų kainas ir sutarčių apimtis;

73.3. dalyvio sutarties, dvišalių pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas, Reglamentą, biržos dalyvių sąrašą, biržos dalyvių, kurie dalyvauja nacionalinėje schemoje, taip pat biržos dalyvių, kuriems buvo sustabdyta teisė dalyvauti savanoriškoje nacionalinėje schemoje, sąrašą, biržoje prekiaujamų biokuro produktų sąrašą;

73.4. apie konkrečiam biokuro produktui biržos operatoriaus nustatytą nedalomą pavedimo kiekį;

73.5. laikantis teisės aktų nustatytą konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimų, kitą informaciją ir teisės aktus, kurie gali būti svarbūs biržos dalyviams.

VI SKYRIUS PREKYBOS BIRŽOJE PRIEŽIŪRA

74. Energijos išteklių biržos priežiūra yra vykdoma vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos tvirtinamų Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklių (toliau – Priežiūros taisyklės) nuostatomis.

75. Biržos operatorius privalo įgyvendinti veiksmingas priemones ir procedūras, skirtas nuolat stebėti, kaip biržos dalyviai laikosi šių Taisyklių ir Reglamento nuostatų. Biržos operatorius privalo stebėti biržos dalyvių sudaromas pirkimo–pardavimo sutartis prekybos sistemoje, siekdamas nustatyti galimus Taisyklių ir Reglamento pažeidimus, neįprastas

prekybos sąlygas arba piktnaudžiavimo rinka požymių turintį elgesį.

76. Visiems energijos išteklių biržos dalyviams draudžiama sudaryti sutartis ar duoti pavedimus pirkti ar parduoti biokuro produktus, jeigu tai sudaro ar gali sudaryti tikrovės neatitinkantį ar klaidinantį įspūdį apie prekiaujamų biokuro produktų pasiūlą, paklausą ar kainą arba jeigu taip asmuo ar kartu veikiantys asmenys palaiko neįprastą ar dirbtinę vieno ar keleto prekiaujamų biokuro produktų kainą. Šiame punkte nurodytas draudimas gali būti netaikomas Priežiūros taisyklėse nustatytais atvejais.

77. Biržos operatorius, nustatęs galimus Taisyklių ir Reglamento pažeidimus, neįprastas prekybos sąlygas, piktnaudžiavimo rinka požymių turintį elgesį ar įvykus prekybos sistemos sutrikimams, kurie, biržos operatoriaus nuomone, turi didelę įtaką biržos operatoriaus galimybei sėkmingai vykdyti operacijas prekybos sistemoje, vadovaudamasis Reglamente nustatyta tvarka turi teisę taikyti bet kurias iš toliau išvardintų poveikio priemonių:

77.1. sustabdyti ar nutraukti prekybą visais ar konkrečiu biokuro produktu;

77.2. apriboti prekybos operacijas;

77.3. atidėti prekybos operacijų pradžią ir (ar) pabaigą;

77.4. apriboti prisijungimo skaičių kiekvienam ar konkrečiam biržos dalyviui;

77.5. bendrai apriboti sutarčių ar pavedimų, įvedamų per elektroninį prisijungimą, skaičių arba apimtį;

77.6. apriboti sandorių ar pavedimų, įvedamų per vieną ar kelis konkrečius elektroninius prisijungimus, skaičių arba apimtį;

77.7. uždaryti vieną ar kelis elektroninius prisijungimus.

78. Nurodytų priemonių gali būti imtasi visos prekybos atžvilgiu, konkretaus biokuro produkto atžvilgiu, jos gali būti taikomos tiek visiems biržos dalyviams, tiek konkrečiam biržos dalyviui. Konkretaus biržos dalyvio atžvilgiu šių priemonių gali būti imamasi dėl neteisėtų jo veiksmų vykdant operacijas prekybos sistemoje ir dėl veiksmų, trukdančių normaliai funkcionuoti prekybos biokuro sistemai.

79. Biržos operatorius privalo pranešti priežiūros institucijai apie šiurkščius Taisyklių ir (ar) Reglamento pažeidimus, neįprastas prekybos sąlygas arba piktnaudžiavimo rinka požymių turintį elgesį ne vėliau nei per 14 dienų nuo pažeidimo nustatymo dienos. Biržos operatorius privalo nedelsdamas perduoti priežiūros institucijai visą turimą informaciją, susijusią su galimais pažeidimais, taip pat bendradarbiauti tiriant nustatytus piktnaudžiavimo atvejus.

80. Centralizuotos prekybos biokuro priežiūrą vykdo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi Energijos išteklių rinkos įstatymo ir Priežiūros taisyklių nuostatomis.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

81. Asmenys, pažeidę šias Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

IŠSKAIDYTOS NUMATYTOSIOS MEDIENOS SKIEDROS VERTĖS

Medienos skiedra	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė			
		(g CO _{2ekv} /MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Miško kirtimo liekanų skiedros	1–500 km	0	1,9	3,6	0,5
	500–2 500 km	0	1,9	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0	1,9	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0	1,9	24,6	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) skiedros	1–500 km	3,9	0	4,2	0,5
	500–2 500 km	3,9	0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	3,9	0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	3,9	0	25,2	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) skiedros	1–500 km	2,2	0	4,2	0,5
	500–2 500 km	2,2	0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	2,2	0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	2,2	0	25,2	0,5
Kamienų skiedros	1–500 km	1,1	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	1,1	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	1,1	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	1,1	0,4	24,6	0,5
Skiedros iš medienos apdirbimo pramonės šalutinių produktų (gamybos liekanų)	1–500 km	0	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	0	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0	0,4	24,6	0,5

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-257](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 147-7583 (2012-12-15), i. k. 112203NISAK0001-257

Dėl energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-182 "Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-114](#), 2013-05-31, Žin., 2013, Nr. 74-3729 (2013-07-11), i. k. 113203NISAK0001-114

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-182 "Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-125](#), 2015-05-18, paskelbta TAR 2015-05-19, i. k. 2015-07603

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-182 „Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-487](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27652

Dėl Energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-182 „Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-133](#), 2023-04-28, paskelbta TAR 2023-04-28, i. k. 2023-08198

Dėl energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-182 „Dėl Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo